

Pod hasłem współzawodnictwa pracy Polski przemysł naftowy pokryje zapotrzebowanie kraju

Kraków (PAP W sali konferencyjnej, OKZZ w Krakowie rozpoczęły się obrady drugiego ogólnokrajowego zjazdu Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Naftowego z udziałem 254 delegatów.

Po przemówieniach powitalnych przedstawicieli Ministerstwa Przemysłu i Handlu, wice-min. Rumjńskiego, sekretarza KCZZ Sokorskiego, naczelnego dyrektora CZPPP — inż. Wilka oraz przedstawicieli centralnych i wojewódzkich władz partii robotniczych referat na temat sytuacji w kraju i w świecie, wygłosił poseł Sokorski.

Oporając się na ścisłych danych statystycznych, mówca wskazał na przekroczenie w produkcji poziomu przedwojennego oraz wyjaśnił przyczyny, które spowodowały szybszy wzrost produkcji inwestycyjnej, w porównaniu z konsumpcyjną.

Dalsza poprawa bytu ludzi pracy — mówił poseł Sokorski — związana jest ze współzawodnic-

twem pracy, która przyniesie maksymalne wykorzystanie warsztatów, lepszą organizację produkcji i podniesie realnie wartość zarobku. Trzeba, by pracownicy naftowi włączyli się do ogólnopolskiego współzawodnictwa pracy i równocześnie rozwinięły ofensywę ideologiczną o wychowanie nowego człowieka — zakończył poseł Sokorski swój referat.

Działalność przemysłu naftowego przedstawił naczelnny dyrektor, CZ PPP inż. Wilk. W dwóch ostatnich latach, wydobycie ropy wzrosło z 286 ton do 368, produkcja gazoliny z 180 do 570 ton miesięcznie, a ilość wywiezionych metrów z 1.153 do 5.000 metrów miesięcznie.

Przemysł naftowy, dzięki eksploatacji starych terenów i nowo odkrytych złóż, pokrywa już 40 proc. krajowego zapotrzebowania. Przemysł naftowy dąży będzie w 1948 roku do dalszego powiększenia procentu krajowych paliw płynnych w ogólnym zużyciu, a współzawodnicstwo pracy, do którego przemysł naftowy jest już przygotowany, będzie motorem tego rozwoju.

„Musimy zwiększyć kilkakrotnie szybkość wierceń przez sprawne dostarczanie materiałów i narzędzi, pod hasłem — 500 metrów miesięcznie, to średnia naszych

wierceń” — zakończył inż. Wilk swój referat.

Po wyborze komisji zjazdowych wysłuchano sprawozdań prezydium Związku, sądu koleżeńkiego i komisji rewizyjnej. Obrady trwają.

400 złotych za 1 dolara

Warszawa. (SAP). Jak się dowiaduje SAP, zapadła decyzja rządu na mocy której osobom, otrzymującym przesyłki dolarowe z zagranicy, wypłać się będzie oprócz 100 zł — planowanych za dolara według kursu Narodowego Banku Polskiego, dodatkowo jeszcze po 300 zł za dolara, ze specjalnych na ten cel przeznaczonych funduszy.

Będzie to zachęta dla członków Polonii zagranicznej do wzmocnienia pomocy, udzielanej krewnym w kraju. Korzyści bowiem, jakie osiągały dotychczas osoby, obdarowywane przesyłkami amerykańskimi, były niewspółmiernie niskie w stosunku do wydatków, ponoszonych przez zagranicznych ofiarodawców. Dlatego też ta korzystna dla obywateli decyzja rządu spotka się zapewne z jak najzwyklejszym przyjęciem. Należy dodać, iż po 300 zł za dolara dopłać się będzie ze specjalnych funduszy również za przekazy dla obywateli polskich z tytułu rent i spadków.

Wielki szpital ginekologiczny otwarty w Siemianowicach Śląskich

Katowice (br). W Siemianowicach Śl. odbyła się w niedzielę uroczystość poświęcenia i otwarcia szpitala ginekologicznego i chorób kobiecych katowickiej Ubezpieczalni Społecznej, oraz szkoły pielęgniarско-położniczej.

Uroczystość zgromadziła licznych przedstawicieli władz, partii politycznych, związków zawodowych oraz świata lekarskiego. Aktu poświęcenia dokonał ks. dziekan Broj, po czym w sali szkole położniczej odbyły się uroczystości. Zebranych powitał p. Władysław Gdula, prezes tymczasowego zarządu Ubezpieczalni Społecznej w Katowicach, podnosząc wagę i znaczenie nowo utworzonych placówek dla śląskiego okręgu przemysłowego.

Z kolei zabrał głos dr. Zajac, dyrektor katowickiej Ubezpieczal-

ni, który przedstawił w obszernym referacie dotychczasową sytuację szpitalnictwa na terenie wojew. śląsko-dąbrowskiego oraz zamierzenia i osiągnięcia tej instytucji na przestrzeni ostatnich trzech lat.

Nowo utworzony szpital stanowi tylko część zamierzonego planu. Szpital jest przeznaczony dla leczenia nie tylko pracowników i członków ich rodzin, ubezpieczonych w katowickiej Ubezpieczalni, ale też dla wszystkich bratnich Ubezpieczalni na terenie województwa. Posiada on 150 łóżek, jest wyposażony w najnowocześniejsze urządzenia, a więc salę operacyjną, laboratorium chemiczne, Roentgena, specjalną salę dla noworodków itp. Szpital mieści się w budynkach b. szpitala Spółki Brackiej, który w okresie wojny został w bardzo poważnym stopniu zdewastowany przez okupanta.

Stanowisko dyrektora szpitala sprawuje znany specjalista dr Bartnik.

Równocześnie z uruchomieniem szpitala, przystąpiono do zorganizowania szkoły pielęgniarско-polożniczej. Szkoła jest obliczona na 240 uczennic, które otrzymują nie tylko bezpłatną naukę, ale również bezpłatne utrzymanie. Przy szkole mieści się nowoczesny urządzenie internat. Nauka trwa 3 lata. Już w chwili obecnej szkoła liczy 35 uczennic.

Koszty przebudowy i wyposażenia szpitala wyniosły 25 milio-

nów złotych, zaś szkoły położniczej — ponad 16 milionów zł.

Wydatki te zostały pokryte subwencją, udzieloną przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oraz dzięki pożyczce zaciągniętej w tej samej instytucji.

W dalszym ciągu uroczystości przemawiali: dyr. departamentu mgr Balcerski, w imieniu ministra Pracy i Opieki Społecznej, dr Presser - Turcki, jako reprezentant ministra zdrowia, radca Ministerstwa Zdrowia, pani Lanckajtis, prezes Zarządu Głównego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dr Krueger, K. Tkocz i wielu innych.

Na zakończenie zebrania zwiedziła urządzenie szpitala i szkoły położniczej, oprowadzeni przez dyr. dra Bartnika.

Trzem pierwszym pacjentkom szpitala, szczęśliwym młodą matką, Ubezpieczalnia Społeczna w Katowicach sprawiła niespodziankę, obdarowując je w ramach uroczystości wózkami i kompletnymi przyprawkami dziecięcymi.

„Kłeska pod Austerlitz”

Milion robotników strajkuje we Francji

PARYŻ. (PAP). W niedzielę we Francji strajkowało ogółem około miliona robotników. Strajkowali kolejarzy, metalowcy i robotnicy przemysłu budowlanego. W poniedziałek strajk obejmie robotników wszystkich portów francuskich.

Wskutek strajku kolejarzy węzła paryskiego ruch zamari całkowicie na Dworcu Liońskim i na Dworcu Austerlitz, a częściowo został wstrzymany na Dworcu Wschodnim i na Dworcu Północnym.

Związek zawodowy kolejarzy uchwalił rezolucję w której wyraża solidarność ze strajkującymi i wzywa dyrekcję kolej francuskich do jak najszybszego zaspokojenia żądań ogółu pracowników.

Obóz pracy

za okradanie kolejarzy

Białystok (PAP). Ostatnio Komisja Specjalna w Warszawie, na wniosek Delegatury białostockiej skazała na 6-miesięczny pobyt w obozie pracy przynusowej trzech kolejarzy z Białegostoku: Berharda Henryka, Palasa Antoniego i Zajkowskiego Antoniego.

Wymienieni, będąc zatrudnieni w spółdzielni „Kolejarz” w Białymstoku, niedoważali słonię przydziałową, przeznaczoną na zaopatrzenie kartkowe kolejarzy.

Manewry i cele

Nowy Jork (SAP). Radziecki wiceminister spraw zagranicznych Wyszynski, przemawiając na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ, przywrócił sytuację Związku Radzieckiego, samotnie broniącego prawa weta, do sytuacji tegoż mocarstwa w dawnej Lidze Narodów w Genewie.

Wicemin. Wyszynski zaproponował Zgromadzeniu odrzucenie wniosku komisji politycznej, zmierzającego do zmodyfikowania prawa weta. Wyszynski wypowiedział się przeciwko taktycznemu manewrowi Stanów Zjednoczonych:

„Jesteśmy świadkami dwóch zasadniczych tendencji, które dzielą politykę zagraniczną w świecie” — oświadczył Wyszynski. Propozycja komisji politycznej jest manewrem, za którym kryje się dążenie do obalenia zasady jednomyśl-

ności wielkich mocarstw. Bez zachowania tej zasady ONZ stanie się cementarzem zasad, na których opiera się pokój światowy”.

10 milionów żarówek

Warszawa (API). W Polsce mamy dwie fabryki żarówek: w Katowicach „Helios” oraz w Pabianicach „Osram”. Produkcja fabryki „Helios” w roku 1947 wyniosła 2.990 tys. żarówek normalnych, 615 tys. żarówek tzw. karzejków oraz 90 tys. żarówek telefonycznych.

Fabryka „Osram” wypuściła na rynek w roku 1947 3.400 tys. żarówek normalnych i 2.930 tys. żarówek karzejków.

Na rok 1948 fabryka żarówek

„Osram” przewiduje produkcję 6 mil. żarówek normalnych, 3 mil. żarówek „karzejków”.

Natomiast fabryka „Helios” przewiduje produkcję 4 mil. żarówek normalnych, 300 tys. „karzejków” oraz 220.000 żarówek telefonycznych. Łącznie więc produkcja żarówek na rok 1948, dokonana przez Zakłady Zjednoczenia Przemysłu Lamp Elektrycznych wynosić będzie ok. 10.000.000 żarówek normalnych, 3.300.000 karzejków oraz 220 tys. żarówek telefonycznych.

Wystąpienie delegata Polski

„najważniejszym punktem obrad UNESCO”

Meksyk (PAP). Najważniejszy liberalny tygodnik „Tiempo”, czytany w całej Ameryce Łacińskiej, zajmuje się obszernie w związku z konferencją UNESCO wystąpieniem delegata polskiego Wierbłowskiego na plenum konferencji i nazywa wystąpienie to „najważniejszym dotychczas wydarzeniem konferencji”.

„Tiempo” podkreśla momenty wystąpienia Wierbłowskiego, dotyczące jednostronnego działania

UNESCO, zaniechania pomocy dla krajów zniszczonych oraz opanowania administracji UNESCO przez Stany Zjednoczone, co stanowi wstęp do całkowitej kontroli tej organizacji i jej programu przez Amerykanów.

„Tiempo” przytacza także polemikę między Wierbłowskim a szefem delegacji amerykańskiej Bontonom, w której Wierbłowski podał statystykę, dotyczącą prób opanowania rynków europejskich przez filmy amerykańskie i cytując oświadczenie Wierbłowskiego na konferencji prasowej, że mimo 8 proc. stanowisk w UNESCO, Amerykanie zajmują kluczowe pozycje w administracji tej organizacji. Tygodnik podaje od siebie szczegółową listę wysokich urzędników UNESCO, obywateli; St. Zjednoczonych.

Wasył Perec skazany na śmierć

Wabrzech (tel. wł.). W sobotę zapadł przed Sądem w Wabrzech wyrok przeciwko Wasylowi Perecowi, Ukraincowi z Boryslawia, mordercy tysięcy Polaków i Żydów. Wyrokiem sądu Perec został skazany na karę śmierci. Proces wzbudził olbrzymie zainteresowanie i stanowił przez kilka dni jedną z największych sensacji Wabrzech.

Popierana przez Anglosasów

Propaganda wojenna w zachodnich strefach

Berlin. (SAP). Marszałek Sokółowski, naczelnny dowódca w strefie radzieckiej Niemiec, na posiedzeniu sojuszniczej Rady Kontroli Niemiec stwierdził, że w zachodnich częściach okupowanych Niemiec nie poczyniono żadnych postępów w demilitaryzacji kraju. W brytyjskiej strefie okupacyjnej — podkreślił marszałek Sokółowski — utrzymuje się pod pokrywką tzw. „Grup pracy” jednostki armii niemieckiej pod dowództwem niemieckich oficerów.

Marszałek Sokółowski stwierdził również, że w amerykańskiej strefie okupacyjnej niemieckie sportowe organizacje młodzieńcze prowadzą ćwiczenia wojskowe dla młodzieży niemieckiej pod opieką amerykańskich instruktorów.

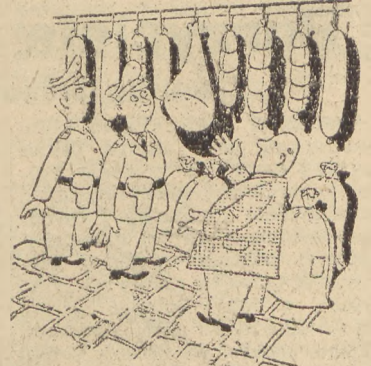
Sabotaż demilitaryzacji w angielskiej i amerykańskiej strefie okupacyjnej Niemiec i utrzymanie tam wojennego potencjału niemieckiego — oświadczył marszałek Sokółowski — ma za cel uczynienie z zachodnich stref okupacyjnych — wojskowej bazy anglosaskiego imperializmu w sercu Europy.

Ostatnia lista demontażu fabryk, ogłoszona przez angielskie i amerykańskie władze okupacyjne, wylicza jedynie drugorzędne fabryki prywatne, takie jak np. fabryki mydła.

Przypominając postanowienia układu poczdamskiego, dotyczące usunięcia niemieckiej propagandy wojennej, marszałek Sokółowski stwierdził, że rozwija się dziś w Niemczech, w anglosaskich

strefach okupacyjnych, intensywna propaganda wojenna. Czynniki brytyjskie i amerykańskie popierają tę propagandę.

Niemcy gromadzą kolosalne zapasy żywności po to, aby celowo utrudniać sytuację a-prowizacyjną i dyskutować to politycznie. Ostatnie obawy w strefach anglosaskich potwierdziły to wielokrotnie. (Z prasy)

— Moi panowie, przysięgam, że jeszcze wczoraj wisiła tu bielizna. Nie mogę pojąć, skąd się wzięło to wszystko...

Kiernik przybył do Gdyni

Gdynia (tel. wł.). Władysław Kiernik przybył do Gdyni wczoraj na transatlantyku „Batory”, który przywiózł pasażerów z Ameryki, Europy zachodniej i Włoch oraz poczte.

Kto zna tych zbrodniarzy?

Warszawa. (PAP). Prokurator Sądu Okręgowego w Warszawie prowadzi dochodzenie przeciwko niżej wymienionym osobom, co do których zachodzi możliwość ich ekstradycji do Polski.

1. Stanisław Paszkiewicz — nadzorca w obozie pracy dla Żydów w Berkach Wielkich koło Tarnopola,
2. Ryszard Bartel i Maria Lippe — rolnicy z Marienwerder, którzy znęcali się w czasie wojny nad robotnikami polskimi,
3. Edward Cwiernik — kierownik „Kurier Górnosląskiego” w latach 1935 — 1940 r.,
4. Juliusz Reisp — komisarz gospodarczy we Lwowie w latach 1941 — 1944 r.,
5. Gustaw Hufing — komendant obozu żydowskiego w miejscowości bliżej nieustalonej w Polsce.

Wszyscy, którym znana jest przestępca działalność wymienionych osób, proszeni są o niezwłoczne zgłoszenie się (osobiste lub pisemne) do Prokuratury Sądu Okręgowego w Warszawie, przy ul. Leszno 53/55

Demokratyzacja wyższych uczelni i swobodna praca naukowa

założeniami nowego dekretu Rady Państwa

Warszawa (PAP). Po 8-miesięcznej pracy Rady Szkół Wyższych, dekret o organizacji nauki i wyższego szkolnictwa zatwierdzony został przez Radę Państwa. W związku z tym Min. Oświaty dr. Stanisław Skrzeszewski, w wywiadzie udzielonym przedstawicielowi PAP nasświetlił najważniejsze założenia nowego dekretu i jego znaczenie dla demokratyzacji wyższych uczelni.

Nowa ustawa o wyższym szkolnictwie — powiedział min. Skrzeszewski — rozszerza w pierwszym rzędzie skład organów kolegialnych: np. w myśli nowej ustawy do senatu uczelni wchodzić będą profesorów, przedstawicieli docentów i asystentów; do rad wydziałowych dopuszczają się asystentów, jako organ doradczy, mający prawo krytyki i wysuwania postulatów. Powołuje się ogólne zebranie uczelni. W skład zebrania ogólnego wchodzić pracownicy naukowi, przedstawiciele młodzieży studiu-

jącej i pracowników administracyjnych uczelni.

Drugim, ważnym momentem ustawy jest to, że sankcjonuje ona wyższe szkoły zawodowe typu nieakademickiego. Kierownikami szkół wyższej nieakademickiej nowa ustawa przyznaje tytuł rektora, a wybitnym specjalistom otwiera perspektywę uzyskania tytułu profesora zwyczajnego tej uczelni.

JEDNOLITE TRAKTOWANIE MŁODZIEŻY

W jednolity sposób traktuje też nowa ustawa młodzież szkół wyż-

szych typu akademickiego i nieakademickiego.

Nowa ustawa o organizacji nauki i wyższego szkolnictwa umożliwiła nowy sposób powoływania rektora, który ma być powołany spośród trzech kandydatów, wybranych przez zebranie wyborcze uczelni.

Ustawa tworzy bardziej nowoczesną formę samorządu uniwersyteckiego, a mianowicie samorząd centralny w formie Rady Głównej. Rozszerza to poważnie dotychczasowe kompetencje samorządu uniwersyteckiego. Rada Główna, jako organ samorządu centralnego, ma decydujący głos we wszystkich sprawach zasadniczych, dotyczących nauki i wyższego szkolnictwa. Rada Główna składa się w 1/3 z czynnych pracowników naukowych, jako najbardziej kompetentnych w tej dziedzinie.

Nowa ustawa rozszerza również system przyjmowania studentów do wyższych uczelni, umożliwiając wstęp nie tylko na podstawie świadectwa maturalnego, ale również na podstawie ukończenia specjalnych kursów przygotowawczych oraz egzaminu wstępnego, niezależnie od formalnego cenzusu naukowego.

SZEREG ISTOTNYCH ZMIAN

Ustawa wprowadza szereg istotnych zmian, wynikających z ogólnych przeobrażeń, dokonanych w Polsce. Zmiany zmierzają do harmonijnego udziału nauki i wyższe-

go szkolnictwa w gospodarce narodowej, opartej na planowaniu.

Poza zmianami, o których była już mowa, wymienić należy wprowadzenie dyrektora administracyjnego uczelni, który odciąży rektora od spraw gospodarczych i administracyjnych i pozwoli mu poświęcić więcej, niż dotychczas uwagi organizowaniu pracy naukowej uczelni.

Ustawa stwarza możliwości planowego dysponowania kadrami naukowymi i ich formowania oraz planowego rozstrzygnięcia podstawowych zagadnień, związanych z siecią wyższych uczelni w Polsce.

SWOBODA W BADANIACH NAUKOWYCH

Zupełną nowością w ustawie jest instytucja Kongresu Nauki Polskiej, który zgodnie z ustawą zbierać się ma co najmniej raz na dwa lata. Na Kongresie mają być reprezentowane wszystkie dziedziny nauki bez względu na jej formy organizacyjne. Od Kongresów oczekujemy rozważania potrzeb nauki polskiej i jej organizacji oraz wysuwania postulatów w tej dziedzinie.

Jeżeli chodzi o wolność badań naukowych w świetle nowej ustawy, artykuł pierwszy ustawy precyzyjnie doświadcza — „Badania naukowe są wolne. Twórcza praca naukowa pozostaje pod szczególną opieką państwa”. Tak więc czelony artykuł nowej ustawy akademickiej gwarantuje badaniom naukowym w Polsce najpełniejszą swobodę.

Dworzec kolejowy w Żywcu stanie wkrótce pod dachem

Żywiec. (Ma) Działania wojenne nie ominęły również Żywca, gdzie m. in. zniszczony został kompletnie budynek stacyjny. Odbudowa gmachu dworca żywieckiego, jakkolwiek pilna, nie mieściła się w ramach kredytów tegorocznych, toteż prace przy wzniesieniu nowego gmachu przewidziane były na rok przyszły.

Ten stan rzeczy postanowili zmienić mieszkańcy Żywca, powołując do życia Komitet Odbudowy Dworca. W ciągu zaledwie 6 miesięcy zebrano pokorną ilość pieniędzy i materiału i przystąpiono do wstępnych prac. Z pomocą spieszczą oczywiście DOKP Katowice i po odnalezieniu przedwojennych planów rozpoczęto odbudowę okazałego budynku stacyjnego.

W dniu wczorajszym odbyło się w Żywcu poświęcenie daleko już

zaawansowanego w budowie gmachu. Na uroczystość prócz dyr. DOKP Ołędzkiego i przedstawicieli kolei przybyli również przedstawiciele władz państwowych ze starostą Szumilewiczem na czele. Aktu poświęcenia dokonał miejscowy proboszcz, po czym w krótkich słowach przemówił dyr. Ołędzki, przedstawiając zebranyemu gremium projektu odbudowy dworca.

Jako gospodarz, inicjator i przewodniczący Komitetu, przemówił starosta Szumilewicz, który zapowiedział do zebranych o dalszą ofiarną współpracę nad wykonaniem budynku, wzniesionego już do pierwszego piętra.

Sądzić należy, że przy takim zapale, jaki wykazują żywczyńscy oraz przy funduszach DOKP i społeczeństwa, nowy dworzec ukończony zostanie w ciągu najbliższych miesięcy.

Delegacja jugosłowiańska w Katowicach

Katowice. — Wczoraj przybyła do Katowic komisja do spraw wymiany kulturalnej polsko-jugosłowiańskiej w następującym składzie — Iwo Krol, Jakša Petić, Bora Jenković, Vlada Tečić, Maria Kovaković, Wanda Stefanović. Delegacji towarzyszą ambasador R. P. w Białogrodzie St. Kolczewski.

Goście zwidają w dniu dzisiejszym zakłady pracy oraz nawiążą kontakt z miejscowymi przedstawicielami świata kulturalnego. Następnie udadzą się do Wrocławia.

Szpinalski koncertuje w Kanadzie

Nowy Jork. (PAP). — W ramach tournée po Kanadzie, wybitny pianista polski, Stanisław Szpinalski wystąpił w ciągu bieżącego miesiąca w Ottawie, Montrealu i Hamiltonie. Koncerty Szpinalskiego, mające w programie poza utworami Chopina, utwory współczesnych kompozytorów polskich, wywołały olbrzymie zainteresowanie w Kanadzie i bardzo przychylne recenzje w prasie kanadyjskiej.

W Ottawie koncert Szpinalskiego odbył się w gmachu poselstwa polskiego. Na koncercie obecni byli przedstawiciele rządu Kanady i korpusu dyplomatycznego.

Przed wyjazdem do Mekayku, Szpinalski da ostatni koncert w Toronto w dniu 24 listopada. (W)

Masowe groby Allantów w strefie amerykańskiej

Berlin. (PAP). — W strefie amerykańskiej w Niemczech wykryto 88 grobów, zawierających około 13 tysięcy żołnierzy alianckich. Groby te znajdują się w lesie okolicy, w odległości około 3 km od dawnego obozu jeńców, w Harmelburg. Znalezione tam zwłoki jeńców wojennych: Anglików, Australijczyków, Francuzów, Włochów, Rosjan i Jugosłowian.

Pochwały godna inicjatywa Woda mineralna dla hutników

Warszawa (SAP). Centralny Zarząd Przemysłu Hutniczego wystąpił z ciekawą inicjatywą. Wydzierżawił on na próbę 2 źródła wody mineralnej w Krościenku: „Stefa” i „Marie”, które dają ok. 7.000 — 8.000 litrów wody mineralnej — szczerawki — wapieniowatych.

Źródła w Krościenku, położone w odległości zaledwie 3 km od Szczawnicy, w niczym co do wartości wód nie ustępują znanym źródłom szczawnickim.

Woda ta, odpowiednio dogrzewana, jest butelkowana i po minimalnej cenie — 5 zł za 1/2-litrową butelkę sprzedawana robotnikom, które ją bardzo chętnie piją nawet w okresie zimowym, ze względu na wysoką temperaturę w warsztatach pracy.

Skonfiskowano miliony fałszywych banknotów

Rzym. (PAP). — Policja włoska wykryła bandę fałszerzy pieniędzy, która prowadziła operację na szeroką skalę. Aresztowano 15 osób oraz skonfiskowano 5 milionów fałszywych banknotów. Podczas rewizji znaleziono również broń i amunicję.

Teuffel — kat Wybrzeża będzie wisiał

Gdynia. (ZAP). — W dniach 20 i 21 bm., przed gdyńskim Sądem Okręgowym toczył się proces przeciwko hitlerowskiemu katowi Gdyni i Wybrzeża Teufflowi, komendantowi gestapo i członkowi SS. Teuffel przeprowadził jesienią 1939 roku w Gdyni masowe aresztowania i 150 osób spośród aresztowanych skierował do masowej egzekucji w Piaśnicy pod Wejherowem.

Akt oskarżenia, zarzucający Niemcowi znęcanie się nad ludnością polską i masowe mordowanie Polaków, został w całej rozciągłości udowodniony zeznaniami licznych świadków. Sąd skazał Teuffla na karę śmierci. Teuffel, który w czasie procesu zachowywał się nie zwykle butnie, po odczytaniu przez sąd wyroku, załamał się i wybuchnął płaczem.

Lublin. (PAP). Sąd Okręgowy w Lublinie skazał na karę śmierci SS-mana Fryderycha Buschbarna, byłego wartownika obozów koncentracyjnych na Majdanku, w Budyńcu pod Kraśnikiem i w Dachau. W czasie rozprawy skazaniec udowodnił znęcanie się nad więźniami oraz zmuszanie ich do pracy ponad siły.

Uroczyste przekazanie sztandaru Stronnictwa Demokratycznego w Chorzowie

Chorzów. (Jmm) W niedzielę dnia 23 bm. odbyło się uroczyste odsłonięcie i przekazanie Miejskiemu Komitetowi Stronnictwa Demokratycznego w Chorzowie nowofundowanego sztandaru.

Udział w uroczystości wzięli: z ramienia CKSD w zastępstwie wiceministra Chajna, ambasador R. P. w Białogrodzie Wende, prezydent st. Chorzowa, prezydent m. Chorzowa B. Polczyk, przewod. MRN L. Chwałek, przedstawiciele wszystkich partii politycznych, związków i organizacji z pocztami sztandarami, — sądownictwa, kupców i wolnych zawodów.

Uroczystość zainicjował prezes MKSD inż. Grabianowski, po czym referat na temat powstania i rozwoju SD na terenie m. Chorzowa wygłosił poseł Halm.

Następnie przemawiali przedstawiciele partii i organizacji, składając MKSD życzenia dalszego rozwoju, a na zakończenie zabral głos ambasador Wende, dokonując przeglądu historycznych osiągnięć minionego 3-lecia pod kątem widzenia stabilizacji życia gospodarczego, walki o granice na Zachodzie, o pokój i pracę.

„Praca i przemożność narodowa, to podstawy naszych sukcesów” — mówił amb. Wende. — Niezależność ekonomiczna jest wielką siłą, gwarantującą niepodległość i suwerenność państwa.

Po przemówieniu amb. Wende w imieniu pracownicy Rady Ministrów udekorował medalami zwycięstwa i wolności R. Grabianowskiego, W. Fraja, J. Halleka, Gertrudę Kurową, W. Luniewskiego, E. Nowaka, F. Szabowskiego, A. Rudkowskiego, Martę Waliskową i J. Wajnertową.

Wygłaszając słowa przysięgi: „Pomny na wiekową tradycję zmagania Narodu Polskiego o ideały wolności i demokracji, znaczących krwią i męką najlepszych synów Ojczyzny, pomny na czyny pierwszych obrońców ludu polskiego, Kościuski, Lelewela, Staszica, Kołłątaja i wielu innych bohaterów polskiej Demokracji Polskiej,

Przed procesem oświęcimskim

Podsądni otrzymali akty oskarżenia

Warszawa. (SAP). Kierownik sekretariatu Najwyższego Trybunału Narodowego dokonywał w więzieniu krakowskim ak-

ty oskarżenia 40 zbrodniarzom z załogi Oświęcimia, którzy w poniedziałek staną przed Najwyższym Trybunałem Narodowym.

Wszyscy przestępcy przyjęli akty oskarżenia ze spokojem, tylko jeden z najkrwawszych katów Oświęcimia, szef wydziału politycznego Max Grabner, zobaczywszy objętość tego dokumentu (200 stron maszynopisu) załamał ręce i zawołał: „Mein Gott”.

Warszawa (SAP). Dnia 22 bm. o godz. 9 rano, samolotem z lotniska w Berlinie wylecieli do Warszawy na proces oświęcimski Amerykanie: plk. J. L. Harbaugh, ppłk. S. Ellis, plk. H. S. Straight, mjr. N. Smith i pani Przybycień.

Eksport benzolu

Warszawa (SAP). W związku z rozbudową przemysłu koksochemicznego, przewidzianego w 3-letnim planie gospodarczym, Centralna Produkcyjna Komisja Ekspozytura za granicę 95% benzolu, którym kompensuje przyróż do Polski benzyny syntetycznej.

Eksport benzolu w roku bieżącym wyniesie 15 tys. ton.

Budowa statku rzecznego polskiej konstrukcji

Wrocław. (PAP). Stocznia rzeczna nr. 1 we Wrocławiu, która wyremontowała 10 jednostek rzecznych, przystępuje w najbliższym czasie do budowy pierwszego statku inspekcyjnego według planów, opracowanych przez polskich inżynierów. Ponadto rozpocznie budowę nowego typu pogłębiarki rzecznej, pracującej na zasadach pompy ssącej. W chwili obecnej stocznia nr. 1 remontuje pływającą elektrycznie oraz dzwon wodny.

Burzyciele Warszawy

zostaną sprowadzeni do Polski

Warszawa (SAP). Przed kilku miesiącami gen. Tellford Taylor wyraził zgodę na wydanie Polsce generalów, odpowiedzialnych za zburzenie Warszawy i zbrodnie dokonane na jej mieszkańcach. Dotychczas jednak w więzieniach polskich przebywa tylko trzech z tego licznego grona. Są to: likwidator getta warszawskiego, gen. SS Stroop, dowódca twierdzy „Warszawa” po powstaniu gen. Eisenstok i bezpoczątku sprawca spalania Warsza-

wy i ograbienia jej. gen. SS Otto Geibel.

Dla finalizacji rozmów w sprawie wydania reszty zbrońców generalów, przewidywany jest wyjazd pierwszego prokuratora Najwyższego Trybunału Narod. Stefana Kurowskiego, do Niemiec.

Władze polskie zabiegają o wydanie generała broni pancernej, Hejnsza Guderiana, gen. SS von dem Bacha, gen. plk. Reinhardta, gen. Vorma, gen. Lüttwitsa i gen. polskiej poznańskiej Rein-fahrta.

Pokaz filmów polskich w Waszyngtonie

Waszyngton. (tel. wł.). W ministerstwie spraw zagranicznych w USA odbył się staraniem ambasady polskiej pokaz, krótkometrażowych filmów o Polsce współczesnej. Wyświetlano m. in. filmy o Ziemiach Odzyskanych, wczasach pracowniczych, sporcie polskim, oraz film o Warszawie.

Maurice Thorez w Katowicach

Warszawa (PAP). W dniu 23 bm. zatrzymał się w Warszawie w drodze powrotnej z Moskwy, sekretarz generalny komitetu centralnego francuskiej partii komunistycznej — Maurice Thorez, poseł do parlamentu i b. wice-premjer.

Gościa powitał na dworcu w imieniu KC PPR — Jakub Berdman, podsekretarz stanu w Prezydium Rady Ministrów i kierownik Wydz. Zagranicznego KC PPR — Diuski, P. Thorezowi towarzyszą: Jeanette Veermeersch, poseł do parlamentu i członek komitetu wykonawczego Świato-wej Federacji Kobiet — dr. Laurente Casanova, poseł do parlamentu, b. minister oraz sekretarz osobisty p. Souppierre.

Wczorajem Maurice Thorez, w towarzystwie swych przyjaciół wyjeżdża do Katowic i Wrocławia.

Maurice Thorez urodził się 28

kwietnia 1900 r. Jest on synem i wnukiem górników. Sam rozpoczął pracę jako górnik, mając zaledwie 12 lat. Działalność polityczną zaczął bardzo wcześnie. W r. 1915 wszedł do partii komunistycznej. Od stycznia 1924 r. jest członkiem komitetu centralnego, a w lipcu 1925 r. wchodził w skład biura politycznego tej partii.

Thorez jest nieustraszonym bojownikiem jedności robotniczej i złączenia sił demokratycznych w walce z faszyzmem.

Po wybuchu wojny w 1939 r. i delegacji partii komunistycznej przez monarchijczyków francuskich, Thorez uchodził w podziemie i stał na czele ruchu oporu przeciwko okupantowi hitlerowskiemu. Thorez był deputowanym od r. 1928. Po wyzwoleniu był w kilku gabinetach ministrem stanu i wicepremierem i dał dowody, że jest równie wybitnym mężem stanu, jak i trybunem ludu.

We Francji mówił, że istota jego myśli politycznej da się zamknąć w jego zdaniu: „Inicjatywa ludu w wielkich chwilach historii jest głównym elementem zwycięstwa”.

Jeanette Veermeersch jest wybitną działaczką francuskiego ruchu kobiet, jedna z założycielek światowej federacji kobiet demokratów.

Laurent Casanova jest jedną z najwybitniejszych postaci wśród postępujących intelektualistów francuskich. Podczas okupacji był organizatorem zbrojnego ruchu oporu.

Materia y włókiennicze na kartki arowizacyjne

Warszawa (SAP). Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów przyznał w ramach zatwierdzonego planu zaopatrzenia rynku krajowego na I kwartał 1948 r. — 45.244.000 metrów tkanin bawełnianych, 4.713 tys. mtr. tkanin wełnianych, 1 mil. 164 tys. 500 mtr. tkanin lnianych, 1.455 tys. mtr. futry i 4.411 tys. mtr. tkanin jedwabnych.

Ponadto plan przewiduje zaopatrzenie rynku w szereg artykułów konfekcji bawełnianej (13.000.000 mtr.), wełnianej (1.960.000 mtr.) i lnianej (1.970.000 mtr.). Sa to płaszcze, mundurki, koce itd., przydzielane pracownikom różnych instytucji i ministerstw.

Na karty arowizacyjne przeznaczono 9.000.000 mtr. tkanin bawełnianych oraz 1.500.000 tkanin wełnianych, a 1.000.000 mtr. bawełny na wyprawki niemowlęce.

Dokąd jedzie Mr. Bevin?

Ernest Bevin wystąpił z gwałtowną obroną planu Marshalla, przestrzegając jednocześnie, że nadchodząca konferencja londyńska Wielkiej Czwórki może być „ostatnią niemal okazją rozwiązania sprawy niemieckiej”. W ten sposób Bevin wyraźnie ujawnił główny cel osi Waszyngton — Londyn: chęć obalenia uchwał poczdamskich.

Dylemat zarysowuje się jasno: albo o Poczdam, czyli rozbrojenie i demokratyzacja Niemiec, zaniechanie kwestionowania zachodnich granic Polski, wypłata odszkodowań i odbudowa ofiar agresji hitlerowskiej, albo „plan paryski”, czyli odbudowa potęgi ekonomicznej i militarnej Niemiec oraz wspieranie ich dążeń rewizjonistycznych i dążeń do hegemonii w Europie.

Swój pierwszy hymn na cześć mowy harwardzkiej Marshalla Mr. Bevin wyśpiewał dopiero w momencie, gdy amerykański sekretarz stanu oświadczył, że nie wyłącza ze swej koncepcji Związku Radzieckiego, ani innych państw wschodniej i środkowej Europy. Trzeźwość zapewne była powodem przeoczenia przez prasę w ówczesnej deklaracji Bevina silnych akcentów, wymierzonych przeciw tym właśnie państwom. Nastąpiło ono tym latwiej, że Mr. Bevin chodził w głąb zwycięstwa na kongresie Labour Party w Margate, które zawiązała — jak stwierdzał prof. Harold Lasky — ... wynikiem swoich rozmów w Warszawie.

Dziś jednak o rozmowach warszawskich Mr. Bevin zupełnie zapomniał, o czym świadczy negatywna postawa Foreign Office w sprawie repatriacji Polaków z Westfalii.

Trzeba zresztą przyznać Mr. Bevinowi, że jest konsekwentny. Również wstąpił na drogę wskazaną przez Churchilla w Fulton — drogę podziału świata i stworzenia bloku zachodniego — Bevin kroczy wytrwale, schodząc na bok tylko dla zdawkowych grzeczności wobec postulatów powszechnej współpracy międzynarodowej. Konsekwencja była wynikiem zaślępionego uporu, trwającego przy błędach wbrew wszelkiej oczywistości. Należy obawiać się, że droga, której tak kurczowo trzyma się Mr. Bevin, wiedzie z Poczdamu nie do Paryża, czy Londynu, lecz wprost do — Monachium. Rezultaty podróży na tych szlakach powinny być dobrze znane rolnikowi Chamberlaina. Pamięta o nich dokładnie cała Europa.

Dlatego też mimo poróżek i pochwał, jakich nie szczędzi Mr. Bevin, może on w Londynie — mimo towarzysztwa gen. Marshalla — znaleźć się w odosobnieniu. Z tak ujętej „okazji” nie każdy zdecydowanie skorzysta.

Nowe wynalazki i ulepszenia

Cicha huta w małym Ozimku

(KORESPONDENCJA WŁASNA „DZIENNIKA ZACHODNIEGO“)

Opole, w listopadzie

O Ozimku mało kto słyszał i mało kto wie, że w tej oddalonej o kilkanaście kilometrów od Opola osadzie przemysłowej istnieje Huta Malapanew, jedna z najstarszych hut na Opolszczyźnie, produkująca odlewy wszelkiego typu ze stali szlachetnej.

— Kiedy 23 sierpnia 1945 r. na polecenie CZPH przybyłem z 12 współpracownikami z macierzystej huty „Batory” — opowiadał

naczelnym dyrektor Kosićniak — zastaliśmy hutę „Malapanew” w stanie oplakany. Z 12 pieców elektrycznych pozostało jedynie 5. W warsztatach mechanicznych zastaliśmy 7 obrabiarek, z czego trzy w remoncie. W odlewni pozostały jedynie ślady po urządzeniach do maszynowego formowania. Spalony był magazyn materiałów pomocniczych z towarami milionowej wartości. Na 41 domów hutniczych 37 było spalonych w czasie działań wojennych. W budynkach administracyjnych brak było krzesel, biurka i telefonów. Znaleźliśmy tylko jedną maszynę do pisania.

Zaczęła się praca gorączkowa, aby jak najszybciej uruchomić hute. Brak było ludzi do pracy. Z końcem sierpnia 1945 założyła 173 pracowników, w następnym miesiącu stan załogi podskoczył na 536 ludzi, a z końcem grudnia tego roku wynosił 1077 osób. Obecnie stan załogi liczy 2-529 ludzi, z czego 89 proc. to autochtoni.

Wyciągane ze złomu części maszyn i poczęło je montować i około 88 obrabiarek stojących do dziś w hucie, około 30 złożono ze złomu po uzupełnieniu własnymi odlewami.

W okresie 2 lat odbudowano hale magazynowe, ustawiono 81 obrabiarek, około 20 maszyn formierskich wydobytych ze złomu i naprawionych, odbudowano uszkodzony piec martenowski, który jest czynny od 1 bm. Wybudowano nową stolarnię, nową rzemieślniczą, hale garażowe i warsztaty samochodowe, nowe biura

oddziału budowlanego, na ukończeniu jest nowy budynek administracyjny. Poza tym w r. 1945 odbudowano 2 domy mieszkalne w 1946-8, a do końca br. ukończonych będzie dalszych 9 domów.

Równoległe z odbudową rosła wydajność huty, która najlepiej uwydatnia się w cyfrach. Produkcja huty w 1945 r. wynosiła 439 ton, w 1946 r. już 8.961 ton, a do października br. wzrosła już do 11.274 ton.

Cicha huta

Pierwszym wrażeniem, jakie odnosiśmy wkraczając do hali jest cisza, która huta „Malapanew” różni się od innych hut. Nie ma tu naturalnie absolutnej ciszy, ale nie ma tu też łomu potężnych młotów, zgrzytu walców, śwista i charakteru turbin, jak w innych wielkich hutach.

Zręczne ręce robotnicze wyrabiają z przedziwnej mieszanek piasku, grafitu, oliwy i innych ingrediencji przy pomocy specjalnych form tzw. rdzenie do odlewów, które wędrują następnie do specjalnej suszarni. Ręcznie i maszynowo przygotowuje się następnie formy do odlewów od najmniejszych — 500 gramowych do 18 tonowych.

Dźwigi unosi wielką kadz z płynną stalą, która wlewa się do ponastawianych na ziemi form. Stali szlachetnej dostarczają piece indukcyjne, piec łukowy oraz odbudowany piec martenowski.

Po wydobywaniu z form surowe odlewy są chropawe i pokryte piaskiem formierskim, z którego trzeba je dopiero oczyścić.

Wynalazek inż. Salberta

Stad więc wędrują odlewy do „hałaśliwej” części huty, gdzie poddaje się je zabiegom „upiększającym”.

Wędrują najpierw do specjalnych komór gdzie czyszczy się je tzw. piaskiem stalowym. Otóż piasek ten trzeba było do niedawna sprowadzać ze Szwecji. Dopiero dzięki wynalazkowi pracującego w hucie „Malapanew” inż. Salberta piasek ten produkuje się

na miejscu w ilości wystarczającej na zaspokojenie potrzeb przemysłu hutniczego. Również komory do oczyszczania odlewów urządzono według pomysłu tego inżyniera.

Walcę dla hut

Imponującej wielkości są kilkunastotonowe walce piętrowe, które po wypolerowaniu na obrabiarkach dostarczane są hutom „Laura” i „Batory”, które walcują na nich o dziesiątki kilometrów rur więcej, niż na najlepszych walcach niemieckich.

Obecnie opracowuje się w hucie odlewanie walców utwardzonych oraz walców dla walcarek Szelemana. Dotychczasowe wyniki doświadczeń dają pewność, że produkcja walców utwardzonych, która nie udało się

skiego odlewy obrabiane są młotkami pneumatycznymi, a ostatni szlif otrzymują na obrabiarkach, które kraja, oskrobują i wiercą stal jak masło. Obrabiarek tych od najmniejszych do ogromnych nowoczesnych smoków jest 80.

Czechom — uda się w hucie „Malapanew”

Wszystko to są wyniki rzetelnej, nieustannej pracy, którą tu znać na każdym kroku i w hucie i w laboratorium i w warsztatach i w administracji, której duszą jest dyrektor administracyjny Gałęzka.

I jest jeszcze jedno, co hute tę wyróżnia i co podkreśla jej porządek, a mianowicie wzorowy porządek, który podziwialiśmy.

CZPH wyróżniło już hutę dwukrotnie za wyniki pracy specjal-

nymi premiami. Przypuszczamy, że wkrótce już pomyśli o wyróżnieniu tego zakładu, pracującego w dalekim i mało znanym Ozim-

ku — przechodnym sztandarem pracy. Huta „Malapanew” na to zasługuje! (KABE)

W wodach rzeki migoczą w nocy światła Kremļa

Nie pieniądze, ale żywność

Przygotowania do świąt w Anglii

(Od własnego korespondenta API)

Jak co roku Anglia żyje już pod znakiem przygotowań do świąt Bożego Narodzenia. Na wystawach sklepów można podziwiać pierwsze zabawki, przeznaczone dla dzieci angielskich na święta, przeważnie bardzo prymitywnej roboty, grubo wyciosane z drzewa i ozdobione kolorami. Sprzedaje się je po cenie 25 razy wyższej od ceny kosztu. Niektórzy mogą sobie pozwolić na zapłacenie tak zawrotnej sumy, więk szą klientów jednak wychodzi ze sklepów z pustymi rękami. Ładnym, gustownym zabawkę nie widzi się wcale. W sklepach z napojami wysokobrowarnymi można kupić różnie kolorowe soki, w cenie 2 lub 3 funty za butelkę, zawierające bardzo mały procent alkoholu, ma ją one zastąpić Anglikom w dzień Bożego Narodzenia prawdziwe, dobre wódki. W sklepach z mięsem zapobiegliwie gospodynie zapisują się już za czasów na listę podań o przydział tradycyjnego indyka, nie

jest jednak wykluczone, że otrzymają zwyczajnego kurczaka. Oczywiście cena tego ostatniego nie będzie niższa od tej, którą płacono dawniej za ogromnego indora. Właściciele luksusowych hoteli i restauracji, pragnąc przypodobać się swym bogatym klientom, starają się wszelkimi siłami wynaleźć najlepszy sposób obedięcia przepięknie o reglamentacji żywności.

Spekulacja rosnie

Spekulacja rosnie... Starają się o to różni, sprytni panowie, zaopatrzeni w nabyte, gotówką portfele, którzy objeżdżają wieś, namawiając farmerów, aby sprzedali im nielegalną drogą większą ilość bydła, świń lub drobiu i obiecując im za to olbrzymie sumy. Zakupione w ten sposób sztuki bydła lub drobiu, ładowane są na wozy i przewożone do Londynu, gdzie się je potajemnie zabija i dostarcza do hoteli i restauracji, oczywi-

ście z wielkim zyskiem dla pośredników. Po wsiach grasuje poza tym inna banda „agentów”, posługująca się jeszcze bardziej radykalnymi metodami. Banda ta również odwiedza farmerów, lecz czyni to w nocy i bynajmniej nie zadaje sobie trudu prowadzenia pertraktacji lub placenia za towar. Panowie ci znaleźli sobie lepszy sposób zarabkowania, mianowicie kradną po prostu bydło z farm i sprzedają je później w Londynie na czarnym rynku. W obecnym okresie jesiennym długie noce i częste mgły znacznie ułatwiają „pracę”, toteż „działalność” ich przybrała ostatnio olbrzymie rozmiary.

W miastach również istnieje pewna kategoria ludzi, którzy „odwiedzają” zamknięte domy podczas nieobecności właścicieli, „gromadząc” sobie w ten sposób zapasy na święta. Należy zaznaczyć, że nie są oni bynajmniej chciwi na pieniądze i przywłaszczają sobie przeważnie wódki, konserwy oraz futra i biżuterię.

następnej nocy nieznanym przedstawiciel czarnego rynku zachęcony powodzeniem, ponowić swe odwiedziny, zabierając tym razem dwie geśi. Pozostała już tylko jedna.

SRODKI OSTROŻNOŚCI

P. SYDNEYA

Sytuacja stała się poważna. Aby zwalczyć trudności, należało rozsądnie obmyśleć plan działania i szybko wprowadzić go w życie. Pomoc zjawiała się w postaci typowego, angielskiego buldoga, przewożonego z powodu swej żółtej masy i gwałtownego usposobienia „Ginger” (Imbir). Nie było to jednak wszystko. Pan Adams pamiętał jeszcze, przeczytane kiedyś w gazetach opisy włamań do restauracji, kończące się w większości wypadkach zagrabieniem całej zawartości kasy, przy czym włamywawce ogłuszali nieraz nieszczęsnego właściciela uderzeniem w głowę lub związywali go. Gdyby nie to, Ginger pilnowałby ogrodu i w każdej chwili mógłby zatopić swe ostre zęby w łydce jakiegось pośrednika, który nieostrożnie zawieruszyłby się w te strony.

JAK KRADNĄ?

Smutno zakończyły się przygotowania do świąt pana Sydneya Adamsa, właściciela gospody „The Cow and Horses”, na jednym z zachodnich przedmieść Londynu, Uxbridge. Pan Sidney Adams chował w swym małym ogródku cztery tuśte geśi, z których dwie miały uświetnić obiad, pozostałe zaś były przeznaczone na sprzedaż lub prezent dla przyjaciół. Los jednak zarządził inaczej. Pewnej nocy, na podwórzu domu zakradł się „agent czarnego rynku” i zabrał jedną geś.

Smutny ten wypadek zmartwił oczywiście pana Adamsa, wydaje się jednak, że nie ocenił on należycie jego znaczenia. Jako człowiek „nieobeznany” jeszcze z nowoczesnymi prądami, przenikającymi do społeczeństwa, myślał zapewne, że kradzież geśi stanowi wypadek osobnoiczny i nie zdawał sobie sprawy, że jest to część starannie obmyślanego planu. Szybko się jednak o tym przekonał, gdyż

obecnie jednak pan Adams postanowił trzymać psa w restauracji. Geś została również przeniesiona z kurnika do domu. Ponieważ jednak p. Adams nie był pewien, czy Ginger będzie na tyle zdyscyplinowany, aby nie zjeść tu stego ptaka, przywiązał psa do jednego końca lady, a geś do drugiego. W ten sposób Ginger mógł rzucić się na włamywacza, ale nie miał dostępu do geśi. Uczyniwszy to, pan Adams był przekonany, że udało mu się rozwiązać skomplikowany problem. Teraz, leżąc w łóżku, nasłuchuje czy przypadkiem ktoś nie zakrada się do jego domu, z oznajmieniem, że „kradzież geśi jest wynikiem ogólnego pogorszenia sytuacji międzynarodowej”. Pan Adams żyje nadal w błogim przekonaniu, że w dzień Bożego Narodzenia zobaczy na swym stole tuśtą pieczoną geś.

Claud Cockburn.

Rozmowa z b. prezesem Zw. Polaków Westfalia — otchłań wyzysku i bezprawia

B. prezes III. Dzielnicy Związku Polaków w Niemczech, ob. Józef Kalus, od roku 1945 mieszka w Bytomiu. Liczy obecnie 65 lat, ale pełen jest jeszcze energii. — Bierze czynny udział w pracy społecznej w Odrodzonej Polsce, dla której sterał najlepsze lata na dalekiej obczyźnie. Nasz przedstawiciel, red. Jan Langowski, b. redaktor naczelnego „Nowin Opolskich” w latach niewoli hitlerowskiej, przeprowadził z sędziwym działaczem rozmowę na temat sytuacji wychodźstwa polskiego w Westfalii.

— Wywedrowałem z Babię pod Raciborzem do Westfalii w roku 1908, mając lat 25 — opowiada Józef Kalus — 20 lat pracowałem w górnictwie. W Westfalii przeżyłem 35 lat. W latach 1936/39 byłem prezesem Dzielnicy III. Związku Polaków w Niemczech. Od chwili wybuchu wojny byłem więziony w obozie koncentracyjnym w Sachsenhausen. Dziś jestem jedynym z żyjących prezesów wszystkich 5 Dzielnic Związku Polaków w Niemczech. Pozostali w większości wypadków zginęli w obozach.

— Gdy przybyłem do Niemiec, była tam już starsza generacja. Polskie życie organizacyjne miało wówczas okres rozkwitu. Aż

do pierwszej wojny światowej mieliśmy dwa pisma — „Wiarus” i „Narodowicz”. Na każdym zebraniu naszym był obecny cesarski policjant z „pikiethaubą”, rozumiejący po polsku.

— A jak było za czasów republiki weimarskiej?

— Formalnie mieliśmy nieco więcej swobody. W istocie ludność niemiecka w dalszym ciągu prowadziła walkę z nami. Rozbijano nam zebrania, ścigano naszych ludzi, gdy rozlepiali plakaty, nawołujące do głosowania za Polską w plebiscycie na Górnym Śląsku. Sam należałem do jednej z grup, które kolportowały ulotki i plakaty.

— Jakże były dzieje rozwoju Związku Polaków w Westfalii i Nadrenii?

— Myśl utworzenia Związku Polaków zrodziła się po wojnie w roku 1922. Zamiast przedwojennego Komitetu Wykonawczego w Bochumie postanowiliśmy stworzyć centralę w Berlinie, aby oprzeć się o pozostałe przy Rzeszy wielkie tereny z polską ludnością autochtoniczną. Westfalia i Nadrenia, które w schemacie Związku otrzymały nazwę Dzielnic III, szybko wysunęły się na czoło w ogólnym rozwoju organizacyjnym. Stworzyliśmy Związek Polskich Towarzystw Szkolnych, liczne organizacje młodzieżowe, śpiewacze, sportowe i kościelne. W roku 1933 mieliśmy ok. 60 miejscowych oddziałów Związku Polaków. We wszystkich naszych organizacjach westfalskich liczyliśmy ok. 100.000 zrzeszonych Polaków. Przewodali Polacy w okęgach: Bochum, Dortmund, Gelsenkirchen, Essen, Oberhausen, Duesseldorf i Herne.

— Potem przyszyły czasy hitlerowskie... — Były to straszne czasy — opowiada prezes Kalus — o wiele gorsze niż rzędy Bismarcka. Nie pozwalano na urządzanie kursów języka polskiego, bojkotowano nasze zebrania, demolowano mieszkania przywódców, księża niemieccy zabraniali nabożeństwa i kazania polskie. Niemieckie rozgłośnie radio we reklamowały „równouprawienie mniejszości narodowych”, my zaś musieliśmy dzieci nasze uczyć po polsku w piwnicach i lasach, a nabożeństwa polskie urządzić w domach prywatnych. Gdy nam zbyt mocno dokużano, wygnaliśmy bojkotarzy z naszych lokali twardymi pięściami, butelkami i krzesłami. Gdy urządzaliśmy większe imprezy, nie odważano się nas zaczepiać.

— Ile czołowych działaczy polskich z Westfalii i Nadrenii zesłano do obozu koncentracyjnego? — Z chwilą wybuchu wojny 182 tysięcy i działaczy polskich

znalazło się w Sachsenhausen. Taka sama liczba przywódców z Opolszczyzny i Wrocławia była w Buchenwaldzie.

— Co p. prezes sądzi o obecnej sytuacji Związku Polaków w Westfalii?

— Związkowi temu przewodniczy mój stary druh, Jakub Przybylski, ojciec naszego śpiewactwa na Zachodzie. Ludzie ci żyją nadzieją powrotu do Polski, po tulacząc kilku pokoleń. Nasi Westfalscy dobrze wiedzą, że w spornach germańskich nie wolno zostawić ani jednej duszy polskiej. Wierzymy, że Odrodzonej Polsce wydrze ich z otchłani wyzysku, bezprawia, nędzy i nienawiści rasowej.

» CZYTELNIKA «

Janusz MEISSNER — „Wyspa ostatniej nadziei”. Ilustrował A. Horwicz. Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”. 1947. Str. 140. Zł. 240. Zbiór śmiałych felietonów popularnego autora, przedstawiających barwny i plastyczny obraz życia angielskiego szarego człowieka w czasie pracy, w domu, na ulicy i zabawie. W jego śmiesznościach i dziwactwach wynikających z osławionej „tradycji”. Z całym obiektywizmem podkreśla też autor pozytywne strony angielskiego charakteru, życia i kultury.

Mirosław ZULAWSKI — Ostatnia Europa. „Czytelnik”. 1947. Str. 135. Zł. 200.

Trzy miniatury napisane w latach 1942 — 48, w czasie największego nasilenia grozy wojennej i bestialstwa niemieckiego. Autor oddzwiera w nich w niezwykle sugestywny sposób proces niszczenia przez wojnę wartości kulturalnych dawnej Europy kończąc akcentem tęsknoty do nowego kształtu Europy i Europejskości.

Adam WĄŻYK — „Mity rodzinne”. Spółdz. Wydawn. „Czytelnik”. 1947. Str. 312. Zł. 600.

Ciekawa powieść z czasów pierwszej wojny światowej, obrazująca życie mieszczańskie inteligentki codziny i zmiany dokonujące się w niej pod wpływem dorastania i usamodzielniania się młodego pokolenia.

Smaczne konserwy Mrożone owoce i pomidory w proszku

Warszawa (API). Coraz bardziej rozwijające się polskie przetwórstwo konserwowe uruchamia nowe gałęzie produkcji.

Wzmianki o tym, że pierwszy pojawiły się na rynku krajowym mrożone owoce, pochodzące z zamrażalni owoców w Strzelinie — jedynej tego rodzaju wytwórni w Polsce. Zamrożone owoce, przechowywane przez dłuższy czas w tym stanie, nie tracą nic na swej wartości odżywczej i witaminowej. Rozwój tego działu produkcji pozwoli na zaopatrzenie najszerzszego mas społeczeństwa w świeże owoce w okresie zimowym i wiosennym.

W kombinacie przemysłu konserwowego w Nowej Soli, składającym się z 3 fabryk, przystąpiono do przetwarzania świeżych pomidorów na proszek pomidorowy. Otrzymywany ekstrakt zachowuje smak i wszystkie wartości odżywcze świeżego pomidora przy niezmiennym, naturalnym kolorze. Wytwarzany w Polsce proszek pomidorowy jest wysoko gatunkowym produktem, przewyższającym jakość produktów fabryk zagranicznych.

W przetwórstwie rybnym opracowano nowe zalewy do konserw. Ostatnio rozpoczęto rozpoczęto produkcję sztucznego łososia, otrzymywanego ze specjalnie preparowanych, cienko krajanych filetów dorszowych. Otrzymane konserwy nie różnią się w smaku od łososia naturalnego.

Oprócz normalnej produkcji konserw mięsnych rozpoczęto ostatnio produkcję konserw z dziczyzny oraz z drobiu i galanterii drobiowej (wątrobki geśiej itp.) w fabryce konserw w Poznaniu. Produkcja konserw jest w dużym stopniu zautomatyzowana, co bardzo podnosi wydajność i higienę pracy.

Brak blachy do wyrobu puszek, który się dawał odczuwać w przemyśle konserwowym obecnie został zlikwidowany przez import blachy z USA i produkcję krajową (Huta Batory). W roku przyszłym krajowa produkcja wysokogatunkowej blachy pokryje zapotrzebowanie przemysłu konserwowego całkowicie. (S.)

Plany urzędzeń i budynków w referacie przemysłowym

Kłodzko. (bro) Trwająca od kilku tygodni na terenie miasta i powiatu kłodzkiego, akcja składania do referatu przemysłowego planów urzędzeń i budynków...

Na rzecz akademików

Kłodzko. (bro) W dniu 21 bm. zakończyła się w Kłodzku akcja zbierki na rzecz Tow. Przyjaciół Młodzieży Szkół Wyższych...

Z posiedzenia P.R.N. Aspołeczne praktyki lekarzy i aptekarzy

Jelenia Góra (js). Na ostatnim plenum Powiatowej Rady Narodowej w Jeleniej Górze członkowie klubów Bloku Stronnictwa Demokratycznego...

cyjną chorobę weneryczną i stosują pacjentom kurację penicylinową, żądając po kilkadziesiąt tysięcy złotych za tego rodzaju zbiódną kurację.

to bez należytego zbadania. Odnosnie aptek, poszczególne mówcy stwierdziły, że w aptekach z zasady odmawiają wydania...

Słuchamy radia

Wtorek 25 listopada 5.58 sygnał i zapowiedź stacji. 6.00 sygnał i „Kiedy wstają zorze”...

Teatr Polski w Bielsku i Cieszynie

„Dziki Książę” — Kazimierza Gołby

Tematy średniowieczne mają ostatnio w naszej literaturze duże powodzenie. Nic więc dziwnego, że Kazimierz Gołba, historyk z powołania...

uważającym się za odpowiedzialnych jedynie przed własnym sumieniem, i to oczywiście z wieloma zastrzeżeniami.

W tej, zdawało by się, dla napadniętych bezradnej sytuacji, znajduje się jednak wyjście, w pierwszym rzędzie dzięki temu, że wariant jest przekupny...

wiada, że będzie je dalej uprawiał w stopniu daleko większym, jako że posunięty aż do zdrady narodowej (ofiarywanie Brandenburczykom Ziemi Lubuskiej)...

ryda z Turynii. W ogóle wszyscy raubritterzy i knechci, chociaż tylko statystki, doskonale oddawali rabujących cudze mienie...

P. T. T. w Wałbrzychu

Wałbrzych (sar). Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, pierwszy pionier i organizator turystyki polskiej, objęło obecnie swoim zasięgiem piękne pasmo gór i podgórze sudeckiego na Dolnym Śląsku.

W związku z tym zorganizowano ostatnio Oddział PTT w Wałbrzychu. Zapisy na członków przyjmują się w środy i piątki od godz. 18 do 19.30...

Skład zarządu Oddziału przedstawia się następująco: prezes — inż. W. Ozechowicz (dyr. techn. DZPW), wiceprezes — dyr. adm. „Dalgazu” Adam Alberti...

PTT w Wałbrzychu przejmie szereg schronisk i zimowisk. Zorganizuje kursy narciarskie we własnym zimowisku.

Rzeszów (PAP). Zarząd Miejski w Przemyslu przystępuje do remontu zamku, pochodzącego z XIV wieku. Zamek ten stanowiący cenny zabytek architektoniczny...

To sprowadza Rogatkę na gródek Zwieniesława, i tam rozpoczynają się książęce „rzady”. Rogatka skazuje Włodkę za „kradzież” swego konia na śmieć...

Całość stanowi widowisko nie tylko bardzo ciekawe, ale i świetnie sceniczne. (Zwarta akcja, mocno zarysowane typy, barwność środowiska.)

Wykonanie „Dzkiego Księcia” było pierwszorzędne. P. Malatynski w roli tytułowej wywiązał się ze swego zadania znakomicie...

P. S. Jak wiadomo dyr. Kwaskowski otrzymał na Konkursie Szekspirowskim nagrodę ministra oświaty w wysokości 30.000 zł za rolę Grunia...

CENTRALA HANDLOWA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO BIURO SPRZEDAŻY PRODUKTÓW TŁUSZCZOWYCH GLIWICE — UL. MATEJKI NR 12

Zakupimy okazynje 2 maszyny do pisania z średnim walkiem. Zgłoszenia „Czytelnik” — Wyd. Gospodarczy. Katowice, ul. 3 Maja 12. 4838

PRZYJMIELIMY 1 KALKULATORA samodzielnego na obróbkę mechaniczną. Warunki korzystne do omówienia.

WIELKI MISTRZ HINDUSKICH TAJEMNIC światowej sławy psychografa tolog, odkryje każdemu tajemnice przyszłości, loteria, miłość, charakter.

WYTWÓRNIWA OBRABIAREK Ludwik Cytling Andrychów, woj. krakowskie. 4840

Kaliko Płótno introligator-skie, czarne zakupić w większych ilościach Wojciech Słomczyński — Łódź, ul. Gdańska 68 m 5, tel. 171-23 4832

WYDZIAŁ POWIATOWY W STRZELINIE Województwo Wrocławskie ogłasza KONKURS na stanowiska sekretarzy gminnych, zastępców sekretarzy i referentów gminnych.

Księgowych na poważne stanowiska zaangażuje Centralny Zarząd Przem. Węglowego. Tylko wybitne siły fachowe zechca złożyć oferty...

FABRYKA WYROBÓW GUMOWYCH „WOLBROM” w WOLBROMIU poszukuje zaraz 3 techników i mechaników z praktyką.

DBAJ O ZĘBY! VITAMIDONT WITAMINOWA PASTA DO ZĘBÓW POZNAŃSKIE LABORATORIA CHEMICZNE POZNAŃ, WAŁY ZYGMUNTA AUGUSTA 10° TELEFON 49-69

JAWORZNICKO MIKOŁÓWSKIE ZJEDN. PRZEM. WĘGLOWEGO przyjmie do Budowy Nowych Kopalni: 3 sztygarów górniczych, 1 inżyniera lub technika górni.

IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA W KATOWICACH OGŁOSZENIE Zgodnie z § 7 Rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 kwietnia 1939 r.

Stowarzyszenie Studentów Akademii Górniczej w Krakowie prosi panów inżynierów górników i hutników pragnących być obecni na balu „Barbarka”

POLEROWANY drut sprężynowy Ø 4, 5, 6, 7, 8 mm o wytrzymałości 168 kg/mm² dostarcza BIURO TECHN. - HANDLOWE Wł. Dudziński Kraków, ul. Łobzowska nr 12, tel. 536-79. 4810

SPORT

Krok od mistrzostwa

Warta-AKS 2:0 (1:0)

Chorzów. W ostatnim swym meczu finalowym, z cyklu rozgrywek o mistrzostwo Polski...

bywał bramką. Fatalna passa, która prześladowała drużynę chorzowską we wszystkich spotkaniach...

stety, brak zdecydowania na strzał ataku chorzowian stał się powodem, że Warta nie utraciła żadnej bramki...

Gra na ciężkim i błotnistym po deszczu terenie nie była zbyt ciekawa, a tylko w pierwszej połowie dostarczyła wielu emocji...

bramki trzeba zapisać na jego konto.

Przebieg gry, jak już wspomnieliśmy, wykazał w pierwszej połowie zdecydowaną przewagę AKS-u...

W drugiej połowie AKS od samego początku zaczął nadal przeważać, jednak fatalna gra jego napastników uderzyła w zdobycie bramek...

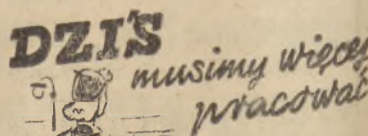
rać na bramkę chorzowian, a po jednym z zagrań zdobyła przez Skrzypniaka drugą bramkę...

Obie drużyny miały jeszcze okazję zdobycia bramek (więcej AKS!), których jednak nie wykorzystano.

Na skutek fatalnej pogody zebrało się na stadionie chorzowskim bardzo mało publiczności...

Po niedzielnym meczu AKS - Warta z cyklu rozgrywek finałowych o mistrzostwo Polski...

Table with 3 columns: Team, Goals, Points. Warta 3 6 8:1, Wisła 3 4 7:3, AKS 4 0 2:13

to też trzeba staranniej dbać o miły wygląd swych rąk i twarzy. Natarcie kremem matowym 'Anida'...

Cracovia - Garbarnia 4:1 (2:0)

Kraków (tel. wł.). W meczu towarzyskim drużyna Cracovii pokonała zasłużenie Garbarnię.

Turniej tenisa stołowego

Wrocław. Z inicjatywy KS „Społem” rozegrany został we Wrocławiu turniej tenisa stołowego...

Kat. 750 ccm: 1. Morawiec DKW 17,4 min., 2. Świecicki Fiat-Simka 17,23 min.

1.900 ccm: 1. Małowski Opel 15,53,7 min., 2. Oliński Opel 16,32,3 min.

Ponad 1.900 ccm: 1. Rogula Ford V8 14,24,4 min., 2. Stoniecki Opel-Super 14,39,2 min.

Wyniki techniczne turnieju: Czwierćfinały: Ormian (Gwiazda Wrocław) - Skubisz (Zryw Brzeg)...

Wrocław. Towarzyskie spotkanie bokserskie pomiędzy RKS Pafawag Wrocław a KS Zapłon Jelenia Góra zakończyło się zwycięstwem Pafawagu...

W osłabionym składzie

Ruch przegrał z Legią 0:3 (0:0)

Warszawa (tel. wł.). Do ostatniego swego meczu z cyklu rozgrywek eliminacyjnych o wejście do ligi, drużyna Ruchu...

od wyższej porażki, broniąc w pięknym stylu w krytycznych momentach.

Oslabiony Ruch nie stanowił dla Legii zbyt groźnego przeciwnika, mimo to zdołał utrzymać grę otwartą aż do połowy drugiej

części zawodów. Gra mimo ciężkiego i błotnistej terenu stała na dobrym poziomie.

Zdobywcami bramek w Legii byli: Górski, Oprych i Waśko. Zawody prowadził p. Olewski z Krakowa. Widzów około 5.000.

Tarnovia przegrywa z Lechią 1:3

Gdańsk (tel. wł.). W spotkaniu o wejście do ligi drużyna Tarnovii, została niespodziewanie pokonana w Gdańsku przez ambitny zespół Lechii...

mecz z najostrzejszym swym rywalem od trzeciego miesiąca, Widzewem, rozgrywa na własnym boisku w Tarnowie.

Bramki dla Lechii zdobyli: Gwoździak 2 i Kogut 1.

Kramer i Pails przechodzą na profesjonalizm

Londyn. Jack Kramer, tenisowy mistrz USA i zwycięzca w Wimbledonie, zdecydował się ostatecznie do przejścia na profesjonalizm...

Zdaje się jednak, że miejsce w lidze drużyna Tarnovii uzyska, bowiem ostatni swój mecz z najostrzejszym swym rywalem od trzeciego miesiąca...

TABELA DRUGIEGO FRONTU. Ruch Chorzów 8 12 31:11, Legia Warszawa 7 9 25:14, Tarnovia 7 6 17:20, Widzew Łódź 7 6 12:29, Lechia Gdańsk 7 3 7:18

Śląsk - Pomorze 10:6 w boksie

Katowice. Śląskim bokserom w zupełności powiodło się w rewanżowym spotkaniu z reprezentacją Pomorza. Mimo, iż obie drużyny wystąpiły w składach osłabionych...

Do porażki Cebulaka przyczynił się fakt, iż otrzymał on napomnienie za nieczystą walkę. Stan meczu 6:6.

W wadze półciężkiej Skwara nie szczędził wysiłku, aby znokautować Lorikę, co mu się nie udało. Ślązak miał jednak przewagę we wszystkich starciach i wygrał pewnie na punkty.

W wadze muszej przeciwko mistrzowi Polski Gumowskiemu wystawiono dobrze ostatnio walczącego Kowalczyka i był to, który po cichu liczyli na zwycięstwo Ślązaka...

W wadze piórkowej oczekiwano pięknej walki między pogromcą Leczkowskiego, Piotrowskim a śląskim fighterem Krawczykiem. Zawiedli się wszyscy. Piotrowski ma znaczne luki w technice...

W wadze ciężkiej Kubica wygrał w drugim starciu przez techniczne k. o. z ambijnym Radkiem, który z prawdziwym uporem zrywał się zawsze z desek przed słowem „out”.

Wśród wioślarzy Wrocławia. Wrocław (kr). Sezon wioślarski został zakończony. Wartoby z tej okazji bliżej zaznajomić się z poziomem tego sportu we Wrocławiu.

Najwyższy poziom bez wątpienia w tej chwili obecnej reprezentują akademicy. W odbytych ostatnio regatach potwierdzili oni swoją supremację...

W wadze półśredniej byliśmy ponownie świadkami walki daleko odbiegającej od dobrego poziomu. Młody zawodnik Śląska, Sznajder, wykazujący mało obicia ringowego...

W wadze półśredniej byliśmy ponownie świadkami walki daleko odbiegającej od dobrego poziomu. Młody zawodnik Śląska, Sznajder, wykazujący mało obicia ringowego...

Historia walki w wadze lekkiej jest bardzo krótka. Już w pierwszej minucie rewelacyjny Bibrzycki posyła Mieszynskiego na deskę, a kiedy ten wstał, wymierzał mu „cios jaskółki”.

W rezultacie końcowym mecz Śląsk - Wybrzeże skończył się zwycięstwem bokserów śląskich w stosunku 10:6.

Przewiduje się, że Kramer do spółki z Pailsem oraz zawodowcem R. L. Riggssem i tenisistą ekwadorskim Segurą odbędą tournée światowe...

Groźnym przeciwnikiem AZS-u jest WKS Pionier. Wojskowi, na swoim koncie zanotowali zwycięstwo w biegu czwórek bez sternika i piękną walkę w biegu ósemek.

W wadze średniej przyniosła niespodziankę w postaci pewnego zwycięstwa Kuli w spotkaniu z rutynowanym Cebulakiem. Była to prawdziwa walka Dawida z Goliata...

Po nieciekawych walkach

Pięściarze słowaccy zwyciężają w Poznaniu 11:5

Wrocław (Tel. wł.). W ubiegłym tygodniu w rozgrywkach o mistrzostwo A klasy uzyskano następujące wyniki: Polonia Świdnica - Belawianka 4:2 (1:1), KMSS Wrocław - Victoria Sobiecin 3:0...

W wadze piórkowej Sznajder, wykazujący mało obicia ringowego zasłużył być może na remis, toteż w hali podniosła się ogromna wrzawa...

W wadze piórkowej Sznajder, wykazujący mało obicia ringowego zasłużył być może na remis, toteż w hali podniosła się ogromna wrzawa...

W wadze piórkowej Sznajder, wykazujący mało obicia ringowego zasłużył być może na remis, toteż w hali podniosła się ogromna wrzawa...

W wadze piórkowej Sznajder, wykazujący mało obicia ringowego zasłużył być może na remis, toteż w hali podniosła się ogromna wrzawa...

Kraków - Gdańsk 10:6 w boksie

Kraków (tel. wł.). W meczu bokserskim drugi garnitur Gdańska przegrał z reprezentacją Krakowa w stosunku 6:10...

Sensacją meczu była porażka Licka przez techn. k. o. ze Zbiżkiem.

Uwaga Członkowie Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik”

Inspektorat Kulturalno-Oświatowy „Czytelnika” prosi Członków nie zorganizowanych w Kółka Czytelników o zgłaszanie się po odbiór bonów na kupon książek po cenie niższej o 30 proc.